

PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. NR 1 W KĘDZIERZYNIE-KOŹLU

WYMAGANIA EDUKACYJNE

PRZEDMIOT GŁÓWNY

WIOLONCZELA

CYKL SZEŚCIOLETNI

• PIERWSZA KLASA

Zagadnienia techniczne i wiadomości teoretyczne:

- dobór instrumentu o odpowiedniej dla ucznia wielkości, zaopatrzonego w czysto brzmiące struny oraz właściwej długości smyczka
- zapoznanie ze składowymi częściami wiolonczeli i smyczka - prawidłowa postawa przy grze, trzymanie instrumentu i smyczka
- prowadzenie smyczka po strunach
- działanie palców lewej ręki - aplikatura w I pozycji, nazwy dźwięków - system notacji muzycznej, pięciolinia, linie dodane, klucz basowy, nuty i pauzy
- zasadnicze oznaczenia dynamiki i tempa
- oznaczenia kierunku smyczka, oznaczenie legato

Ćwiczenia z zastosowaniem:

- wartości rytmicznych: ćwierćnuty, półnuty, całej nuty, półnuty z kropką, ósemki, ćwierćnuty z kropką oraz odpowiadających im pauz
- artykulacji non legato, legato po 2,3 lub 4 dźwięki
- dynamiki w granicach piano – mezzoforte - tempa umiarkowanego i wolnego
- dźwięku czystego i płynnego
- właściwego podziału smyczka

Gamy i pasaże:

- gamy: G, C, D, F w jednej oktawie, z zastosowaniem różnych, lecz łatwych układów rytmicznych
- pasaże

Repertuar do realizacji:

Uczeń bierze udział w popisach klasowych a także w popisach klas w pierwszym i drugim semestrze.

Ocenę wystawia nauczyciel.

• DRUGA KLASA

Zadania techniczne i wiadomości teoretyczne

- artykulacja: gra dolna i górną połową smyczka, gra całym smyczkiem, detache, staccato, portato, legato – po 2, 3, 4 dźwięki w tempie umiarkowanym ze zmianą strun
- rytmika: wartości nut i pauz
- dynamika: w granicach piano – forte - pozycje: I pozycja

- układ szeroki, półpozycja

- wstęp do IV pozycji

Gamy i pasaże – w formie zaliczenia, sposoby wykonywania gam ustala kierownik sekcji w porozumieniu z nauczycielami.

- gamy durowe: G, A, F, B, Es w jednej oktawie z uwzględnieniem sposobów legato oraz tercji łamanych.

- gamy: C, D w dwóch oktawach z uwzględnieniem sposobów legato oraz tercji łamanych.

- pasaże (T, S, D7)

Repertuar do realizacji:

Przesłuchania śródroczne w formie popisów klasowych, sekcyjnych, konkursów.

- Etiuda

- 2 utwory dowolne z akompaniamentem

Egzamin promocyjny

- Etiuda

- 2 utwory dowolne z akompaniamentem

• TRZECIA KLASA

Zadania techniczne i wiadomości teoretyczne

- pozycje: IV pozycja – gra w pozycji i ze zmianą pozycji

- artykulacja: detache, staccato, portato, legato – do 8 dźwięków

- dwudźwięki: łatwe dwudźwięki – seksta

- dynamika – w granicach pp – f oraz crescendo i decrescendo

- rytmika: synkopa ćwierćnutowa i ósemkowa

- wstępna nauka wibracji

Gamy i pasaże– w formie zaliczenia, sposoby wykonywania gam ustala kierownik sekcji w porozumieniu z nauczycielami.

- gamy: C, D, F, G, d, g – w dwóch oktawach, gamy: A, Es, B, c, a, h – w jednej oktawie z uwzględnieniem sposobów legato oraz tercji łamanych.

- pasaże (T,S,D7)

Repertuar do realizacji:

Przesłuchania śródroczne

- Etiuda

- 2 utwory dowolne z akompaniamentem.

Egzamin promocyjny

- Etiuda
- 2 utwory dowolne z akompaniamentem.

• CZWARTA KLASA

Zadania techniczne i wiadomości teoretyczne

- pozycje: II i III – gra w pozycji i ze zmianą pozycji
- artykulacja: doskonalenie detache, portato w różnych częściach smyczka, legato
- dwudźwięki: tercje, seksty – techniką przygotowawczą - wprowadzenie
- dynamika – kształtowanie dźwięku pod względem barwy i nasilenia w granicach pianissimo – forte - nauka wibracji
- arpeggio na trzech i czterech strunach w tempie umiarkowanym
- klucz tenorowy - wprowadzenie
- rytmika: rytm punktowany
- ozdobniki: przednutka długa i krótka, mordent – wprowadzenie

Gamy i pasaże – w formie zaliczenia, sposoby wykonywania gam ustala kierownik sekcji w porozumieniu z nauczycielami.

- do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch oktaw z uwzględnieniem sposobów legato oraz tercji łamanych w tempie umiarkowanym lub szybkim.
- pasaże (T,S,D7)

Repertuar do realizacji:

Przesłuchania śródroczne

- Etiuda
- 2 utwory dowolne z akompaniamentem

Egzamin promocyjny

- Etiuda
- 2 utwory dowolne z akompaniamentem

• PIĄTA KLASA

Zadania techniczne i wiadomości teoretyczne

- pozycje: V, VI, VII
- gra w pozycjach i ze zmianami pozycji, wprowadzenie techniki kciuka
- artykulacja: doskonalenie detache, portato, legato na różnych strunach, zapoznanie ucznia z techniką smyczka skaczącego – spiccato

- dwudźwięki: tercje, seksty – na długich dźwiękach
- dynamika – kształtowanie dźwięku pod względem barwy i nasilenia w granicach pianissimo – forte
- doskonalenie wibracji
- klucz tenorowy - doskonalenie
- ozdobniki: przednutka długa i krótka, mordent, tryl, obiegnik

Gamy i pasaże – w formie zaliczenia, sposoby wykonywania gam ustala kierownik sekcji w porozumieniu z nauczycielami.

- do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch oktaw z zastosowaniem różnych rodzajów artykulacji, w tempie umiarkowanym szybkim z uwzględnieniem sposobów legato oraz tercji łamanych.
- pasaże (T, S, D7)

Repertuar do realizacji:

Przesłuchania śródroczne

- Etiuda
- Sonatina 2 części kontrastujące
- Utwór dowolny z akompaniamentem

Egzamin promocyjny

- Etiuda
- Sonatina 2 części kontrastujące
- Utwór dowolny z akompaniamentem

• SZÓSTA KLASA

Zadania techniczne i wiadomości teoretyczne

- doskonalenie łążeń wszystkich pozycji (I – VII), doskonalenie grania pozycji kciukowej - artykulacja: doskonalenie detache, portato, legato, spiccato, na różnych strunach
- dwudźwięki: tercje, seksty – na długich dźwiękach
- klucz tenorowy
- ozdobniki: przednutka długa i krótka, mordent, tryl, obiegnik
- gamy durowe i mollowe do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw z zastosowaniem różnych rodzajów artykulacji, oraz w tercjach łamanych
- pasaże (T,S,D7)
- seksty dwudźwiękowe w obrębie jednej oktawy.

Repertuar do realizacji:

Przesłuchania śródroczne - całość wykonana z pamięci

- gamy durowe i mollowe do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw z zastosowaniem różnych rodzajów artykulacji, oraz w tercjach łamanych
- pasaże (T,S,D7)
- seksty dwudźwiękowe w obrębie jednej oktawy.
- Etiuda – 2 kontrastujące części Sonaty
- Utwór dowolny z akompaniamentem

Egzamin końcowy – całość wykonana z pamięci

- gamy durowe i mollowe do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw z zastosowaniem różnych rodzajów artykulacji, oraz w tercjach łamanych
- pasaże (T,S,D7)
- seksty dwudźwiękowe w obrębie jednej oktawy.
- 2 Etiudy z różnorodnymi problemami
- 1cz. Koncertu
- Utwór dowolny z akompaniamentem

CYKL CZTEROLETNI

• PIERWSZA KLASA

Zagadnienia techniczne i wiadomości teoretyczne:

- dobór instrumentu o odpowiedniej dla ucznia wielkości, zaopatrzonego w czysto brzmiące struny oraz właściwej długości smyczka
- zapoznanie ze składowymi częściami wiolonczeli i smyczka
- prawidłowa postawa przy grze, trzymanie instrumentu i smyczka
- prowadzenie smyczka po strunach - oznaczenia kierunku smyczka
- działanie palców lewej ręki
- aplikatura w I pozycji, nazwy dźwięków
- system notacji muzycznej, pięciolinia, linie dodane, klucz basowy, nuty i pauzy
- zasadnicze oznaczenia dynamiki i tempa - oznaczenia kierunku smyczka, oznaczenie legato -
- zaznajomienie ucznia z szerokim układem w I pozycji
- artykulacja: gra dolną i górną połową smyczka, gra całym smyczkiem, detache, staccato, legato – po

2,3,4 dźwięki w tempie umiarkowanym, ze zmianą strun

- rytmika: wartości nut i pauz – ćwierćnuta, półnuta, cała nuta, półnuta z kropką, ósemka, ćwierćnuta z kropką i ósemka, szesnastki, triole
- dynamika: w granicach piano – mezzoforte
- pozycje: I pozycja
- układ wąski i szeroki, pół pozycja, I pozycja podwyższona, gra w pozycji i ze zmianą pozycji

Gamy i pasaże– w formie zaliczenia, sposoby wykonywania gam ustala kierownik sekcji w porozumieniu z nauczycielami.

- gamy durowe: G, A, F, B, Es w jednej oktawie, z zastosowaniem różnych, lecz łatwych układów rytmicznych, gamy C, D w dwóch oktawach, gamy mollowe: c, a, h w jednej oktawie
- pasaże (T,S,D7)

Repertuar do realizacji:

Uczeń bierze udział w popisach klasowych a także w popisach klas w pierwszym i drugim semestrze. Ocenę wystawia nauczyciel.

• DRUGA KLASA

Zadania techniczne i wiadomości teoretyczne

- artykulacja: doskonalenie detache w różnych częściach smyczka, legato – po 4-8 szesnastek w tempie umiarkowanym
- arpeggio na trzech i czterech strunach legato w tempie umiarkowanym
- rytmika: synkopa ćwierćnutowa i ósemkowa, rytm punktowany
- dynamika: kształtowanie dźwięku w granicach pianissimo – forte oraz crescendo i decrescendo
- pozycje: II, III, IV pozycja, gra w pozycjach i ze zmianami pozycji

Gamy i pasaże – w formie zaliczenia, sposoby wykonywania gam ustala kierownik sekcji w porozumieniu z nauczycielami.

- gamy do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch oktaw z zastosowaniem różnych rodzajów artykulacji, w tempie umiarkowanym
- pasaże (T,S,D7)

Repertuar do realizacji:

Przesłuchania śródroczne

- Etiuda
- 2 utwory dowolne z akompaniamentem

Egzamin promocyjny

- Etiuda
- 2 utwory dowolne z akompaniamentem

• TRZECIA KLASA

Zadania techniczne i wiadomości teoretyczne:

- artykulacje: doskonalenie detache, portato legato – na różnych strunach, zapoznanie ucznia z techniką smyczka skaczącego – spiccato
- pozycje: V, VI, VII – gra w pozycjach i ze zmianami pozycji, technika kciuka – ćwiczenia wprowadzające
- dwudźwięki: tercje, seksty – technika przygotowawcza
- klucz tenorowy
- nauka wibracji - ozdobniki: przednutka długa i krótka, mordent, obiegnik tryl
- dynamika: w granicach pianissimo – forte , crescendo, decrescendo w grze legato, kształtowanie dźwięku pod względem barwy i nasilenia

Gamy i pasaże – w formie zaliczenia, sposoby wykonywania gam ustala kierownik sekcji w porozumieniu z nauczycielami.

- do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch oktaw z zastosowaniem różnych rodzajów artykulacji, w tempie umiarkowanym szybkim z uwzględnieniem sposobów legato i tercji łamanych
- pasaże (T,S,D7)

Repertuar do realizacji:

Przesłuchania śródroczne

- Etiuda
- Sonatina 2 części kontrastujące.
- Utwór dowolny z akompaniamentem

Egzamin promocyjny

- Etiuda
- Koncert (1 cz.)
- Utwór dowolny z akompaniamentem

• CZWARTA KLASA

Zadania techniczne i wiadomości teoretyczne

- doskonalenie łążeń wszystkich pozycji (I – VII), doskonalenie grania pozycji kciukowej
- artykulacja: doskonalenie detache, portato, legato, spiccato, na różnych strunach, ze zmianami

pozycji

- dwudźwięki: tercje, seksty – na długich dźwiękach
- klucz tenorowy - ozdobniki: przednutka długa i krótka, mordent, tryl, obiegnik
- gamy durowe i mollowe do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw z zastosowaniem różnych rodzajów artykulacji i uwzględnieniem sposobów legato oraz tercji łamanych.
- pasaże (T,S,D7)

Repertuar do realizacji:

Przesłuchania śródroczne – całość wykonana z pamięci

- gamy durowe i mollowe do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw z zastosowaniem różnych rodzajów artykulacji i uwzględnieniem sposobów legato oraz tercji łamanych.
- pasaże (T,S,D7)
- Etiuda
- 2 kontrastujące części Sonaty
- Utwór dowolny z akompaniamentem

Egzamin końcowy – całość wykonana z pamięci

- gamy durowe i mollowe do trzech znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw z zastosowaniem różnych rodzajów artykulacji i uwzględnieniem sposobów legato oraz tercji łamanych.
- pasaże (T,S,D7)
- 2 Etiudy z różnorodnymi problemami
- 1 cz. Koncertu
- Utwór dowolny z akompaniamentem.

W ciągu roku szkolnego uczeń w każdym semestrze bierze udział w popisach klasowych.

W klasach II – VI C-6 oraz II – IV C-4 z instrumentu głównego śródroczną ocenę ustala nauczyciel instrumentu głównego podczas przesłuchań śródrocznych, zaś roczną ocenę klasyfikacyjną ustala komisja w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego. Przesłuchania śródroczne oraz egzamin promocyjny i końcowy przeprowadza się w formie praktycznej. O sposobie wykonania programu decyduje kierownik sekcji w porozumieniu z nauczycielami. Terminy przesłuchań śródrocznych oraz egzaminów promocyjnych i końcowych wyznacza dyrektor szkoły w porozumieniu z kierownikiem sekcji.